

REFLEX

setmanari

d'actualitats

Disciplina de partit ha fet que Santaló no dimetís el càrrec d'Alcalde de Girona.

Redacció i Administració, Força, núm. 2 Preu de subscripció: 2'50 trimestre

20 cèntims

NO HI HA PITJOR SORD...

—I és cert que es varen donar crits subversius?
 —Això són coses dels periòdics, però quan la policia diu que no...

Ni els oferiments dels uns, ni les amenaces dels altres. ni les insídies repugnants de diaris com «El Autonomista», faran que "REFLEX" s'aparti del camí que s'ha traçat.

EDITORIAL

La lliçó de les coses

Un dia del mes que ha finit la premsa publicà deu manaments d'un home formidable. El desè ens meravellà. No per la seva originalitat, sinó perquè descobríem que aquell pensament que nosaltres ens havíem fet una infinitat de vegades, un home de talent meravellós se l'havia ja fet primer. Es senzill, ben senzill; diu: «Quan estiguis indignat, compta fins a deu; si encara et dura, fes-ho fins a cent».

Això hem fet nosaltres. Hi havia un dia que estàvem tant indignats, que si «REFLEX» hagués sortit al cap de les dues hores d'un fet ocorregut, les seves planes haurien estat plenes de fàstics, d'aspereses, d'odis i de rencors. La passió dels homes despitats ens hauria dominat i les idees no brollarien de la ploma coordinades i plenes de reflexió.

S'han escolat plàcidament les hores i avui, divendres, als deu dies d'un intent d'agressió a un nostre redactor, fem aquesta editorial desprovistos de tota passió i de tot partidisme, amb l'afany de treure'n la conseqüència exacta de les coses i prendre-la com a lliçó.

* * *

Reflexionem una estona. Una obra, una cosa, un negoci qualsevol, són formidables, si afalaguen la nostra vanitat i ens porten forces guanyes. Un home determinat, considerat o no dintre l'ambient de la ciutat en què es viu, que en un moment d'inquietud i de trasbalsos ens dóna el seu apoi incondicional per més ínfim que aquest sigui, aquell home, per nosaltres, pobres mortals que no sabem dominar-nos les passions, és un ésser excepcional. Faríem per ell tota mena de sacrificis i vida i hisenda tindríem a la seva disposició. L'enlairem si és ensorrat, el protegim si és pobre, el posem per damunt de tots i de tothom si la seva posició és envejada. No podem fer-hi més. Si més poguéssim, més li faríem.

Bé. Les coses es canvien. Aquella obra que ens agradava tant i que tant elogiàvem; aquella cosa que merexia les nostres predileccions i els nostres entusiasmes; aquell negoci que donava un rendiment tan florent i satisfactori; aquell home pel qual hauríem donat vida i hisenda... tot, absolutament tot, ho detestem. El que un dia ho trobàvem tan bell i tan lògic i tan humà, avui, a l'endemà potser, ho trobem lleig, il·lògic, inhumà..... Què ha passat? Fenòmens de la naturalesa humana, que les intel·ligències curtes no saben capir.

Estudieu-los detingudament i després d'haver-ho fet, en treureu la conseqüència, i, com Goethe, direu: «la lluita més bella de l'home és haver investigat l'investigable i reverenciar serenament el què no es pot investigar».

Fustes Farreras

Girona

Indiscrecions

Qui ho feia més bé?

Us en recordeu dels darrers sermons de Setmana Santa a la Catedral? Sí, eh! Doncs bé, la nit que es féu el sermó anomenat popularment dels Jordis, hi assistiren una colla d'amics que prengueren seient res menys que a les còmodes *poltronas* del chor.

Començà un predicador fent el sermó en castellà... i no trigà gaire un de la colla en dormir-se com un soc.

A vegades quan l'orador en algun punt àlgid del seu sermó aixecava la veu, el dormilega badava un xic els ulls, tornant, al cap de poca estona, als braços de Morfeu.

Finí el sermó en castellà i el rellevà el predicador català que amb veu pausada i monòtona descapdellà el seu discurs.

De tant en tant un ronxet sorollós feia girar el cap al veïns i ens demostrava que el nostre heroi continuava *clapant* com si tal cosa.

Ja érem fora de l'Església quan un amic li preguntà:

—I a tu Quimet, quin predicador t'agradat més? El primer o el segon.

—A mi el segon, el primer cridava massa fort i no m'ha deixat dormir.

Rigorosament històric.

La crisi econòmica

Malgrat que la crisi continua viva hi han industrials que han declarat la guerra a la crisi mateixa, han ampliat el seu negoci i continuen venent a preus reduïts... La casa Oriol Carbó ha donat exemple a molts industrials!

Lo mizmito que er niño Arbiñana

Dos amics parlan en un cafè.

—Es veritat que l'altre dia en Sarassa va apallissar un redactor de «Reflex»?

—Sí, i segons tinc entès el va es-tomacar de valent.

—Doncs m'estranya perquè he sentit dir que els Sarassa són molt amics del Codi Penal.

—Sí, sí, però pel que es veu deuria ésser de l'antic, d'aquell de la dictadura, puix el dia del fet portava una estaca molt grossa a la mà.

Després d'un incident

¡El senyor Rahola!

Després de la covarda agressió de que fou víctima un redactor del nostre setmanari, han sigut moltes les mostres de simpatia que hem rebut de totes les classes socials de la nostra ciutat.

A la protesta unànime dels companys de premsa tenia de mancar-hi ¡Com sempre! la del anomenat *diario republicano*, aquest paperot que sota el nom de «El Autonomista» és publicat per un senyor que ens ha dit *compañeros* i que es fa seus el èxits de «REFLEX».

Aquest senyor oblidant per complert els deures que imposa la mateixa decència periodística, troba que l'intent d'agressió de fou víctima el nostre redactor es una *consecuencia lógica* de ni ell mateix sap de qué.

En un subjecte com aquest, suspecte per tots els conceptes, no esperem mai trobar-hi la solidaritat a que obliga la més elemental cortesia envers els companys de premsa.

En aquests moments en que tota l'opinió gironina, sobradament reflectida en tots els llocs de reunió, està al costat nostre per tant injusta com inqualificable agressió, nosaltres no fem més que regraciar als amics, als bons amics republicans i als nobles adversaris polítics d'ideologia diferent a la nostre que en han palesat llur protesta pel fet de referència.

Tota l'opinió sana de Girona condemna també l'actitut del diari que es diu com nosaltres republicà però que fou el qui durant la la época de la dictadura feu de lacai als governadors de la monarquia. L'actitud indigna d'aquest diari que ano-

menà *queridos amigos* als Urquia; Chamorro i Carci i que celebrà el banquet fet per commemorar l'èxit dels dos anys d'ésser governador de la província el segon d'aquests senyors, el diari «El Autonomista» inspirat per el Sr. Dari Rahola Llorens, s'ha portat d'una manera indigna.

Perquè els nostres lectors es donguin compte del contrast de l'actitut de «El Autonomista» diari frigi, *republicano* d'esperit del 14 d'Abril de 1931, car nominalment fa anys que ho és, reproduim el text publicat per aquesta «glòria» del periodisme gironí i redactat pel senyor Rahola i companys de «quadrilla». El famós «El Autonomista» diu aixís:

«Debido a que es muy difícil escribir con ironía, y más en ciudades como la nuestra de pequeño número de vecinos, ciertas publicaciones degeneran hiriendo la dignidad de aquellos a quienes pretenden ridiculizar.

Causa de ello, esta mañana se ha registrado un incidente desagradable entre un industrial de esta ciudad, persona que goza de gran prestigio.

El incidente a que aludimos no es más que una consecuencia lógica de las campañas que de un tiempo a esta parte vienen sosteniendo los redactores de ciertos semanarios que pueden serlo todo, menos satíricos.

Estas insidias puramente personales producen la indignación de toda persona honrada y aún queriendo evitarlo ellas mismas, no pueden impedir que aquella noble indignación se traduzca y degeneren en actos como el de hoy que lamentamos, toda vez que es una defensa de la dignidad atropellada».

Heus ací el contrast; El nostre volgut cofiare «Clar i net» comenta l'actitut del diari «El Automista» en aquesta forma:

«Dimecres de la present setmana fou agredit a la via pública un company redactor del nostre volgut col·lega REFLEX. El mateix dia *El Autonomista* que és el diari que necessita com el pa que menja fer emmudir aquells que canten les veritats a certs *politics*, publicava una nota a través de la qual s'endevina el goig que sentia per els fets de referència. Tothom sap que entre el director de l'esmentat diari i l'aludit redactor de REFLEX, existeixen diferències de caràcter personal. Els nostres llegidors poden lligar caps.

Nosaltres protestem d'una cosa i altre De l'acte de matonisme de que ha estat víctima un company i també d'aquets que es diuen periodistes i es fregen les mans de satisfacció quan un company és víctima dels instints desenfrenats».

El setmanari regionalista «El Gironés» quina competència i honradesa periodística no tenim de resaltar aci, comenta el fet de la següent manera.

«Dies passats fou agredit per un industrial d'aquesta Ciutat el nostre company en la premsa Damià Escuder. El fet és fortament censurable i per aixó en protestem. Però encara ho és més la conducta que davant de l'agressió ha adoptat el col·lega que malgrat titularse *El Autonomista* es publica en castellà. Aquest diari local trova justificable el fet de que sia agredit un company a la via pública».

I ara té la paraula el senyor Rahola; aquest senyor que quan algú intenta desenmascarar-lo sap repetir sempre el «disco» de que es tracta de *unos papeles* que van contra *los republicanos*.

Si el bon lector fa el sacrifici d'embrutir-se la vista llegint durant dos o tres dies el diari del «periodista» senyor Rahola, veuràn com aquest descobreix que som «*gente de condició malnacida*».

Una acció de REFLEX val, només, DEU pessetes. Adquiriu-la

LA
Casa Oriol Carbó

(Quatre Cantons)

es complau en posar en coneixement del públic, d'haver inaugurat la nova secció de

Sastreria a Mida

a càrrec de l'acreditat sastre-tallador senyor
CIURANA.

Tall i confecció immillorables - Preus sense competència

SESSIO DE L'AJUNTAMENT

Tothom a Moscou!-Quan tornin tots els que hi hagin anat, voldran escriure articles i donar conferències sobre la U. R. S. S.-Les pistoles dels municipals; les hi prenen?-No les hi prenen?-Els senyors Vidal i Tomàs són molt amics... tan amics que sempre es barallen-Millor!

Millor! Millor!

Comencem a les 19'23.

Presideix el senyor Palol... encara que el senyor Santaló es trobi a Girona si bé quelcom afònic.

Hi assisteixen Vinardell, Ribes, Colomer, Escatllar, Rahola, Pasqual, Busquets (L.), Vidal, Dalmau, Bonmatí, Tomàs i Busquets (A.).

Com veuen, continuen assistint-hi TRETZE regidors! Si nosaltres en fossim tindríem el pressentiment de que ha de passar-nos quelcom desagradable.

13! Uy, quina por!

El senyor Vinyes, amb la conformitat de sempre, llegeix l'acta anterior que, després d'ésser escoltada amb l'atenció tradicional de la casa, queda aprovada.

DESPATX OFICIAL

—Comunicació de la Comissaria de la Generalitat fent sapiguer que s'ha donat ordre per a que es trameti el Butlletí Oficial de la *Província* a la Biblioteca Municipal.

—Comunicat de l'Alcaldia de Badajoz demanant que l'Ajuntament de Girona s'adhereixi a la iniciativa d'enviar una espècie de *missió* formada per polítics de matjos i tècnics de diverses especialitats per anar a Moscou i altres poblacions de la U. R. S. S. a veure com marxa tot allò.

(El Sr. Palol fa signes dient que ell hi vol anar).

—El Patronat Nacional de Turisme convida a un *certamen* que del 3 al 7 de Maig es celebrarà a Madrid. «Pròximament, diuen, enviarem detalls».

—Un comunicat d'un senyor de Barcelona sobre pals anunciadors i condicions de pagament d'arbitris.

(En aquest moment, per desmen-

tir la tradició (el 13 fatídic), entra el senyor Cerezo i ja sou catorze. El regidor més vell que hi assisteix, pot estar tranquil).

—Una petició dels del Centro Radical Autonomista que pensen oferir un banquet al Sr. Lerroux, demanen la cessió del Teatre Municipal per a la 2.ª quinzena d'abril a fi de celebrar-hi el banquet en qüestió.

ORDRE DEL DIA

—Dictamen concedint a Joaquina Bosch, vídua de funcionari municipal, la quantitat de 300 pessetes equivalent a dues mesades del jornal que percebia el seu difunt espós.

—Dictamen desestimant sol·licitud de subsidis als fills de Llorenç Padrosa, també difunt funcionari de l'Ajuntament, per no estar compresos en lo legislat.

—Dictamen desestimant una sol·licitud del Centro Radical Autonomista demanant rebaixa d'impost municipal sobre entitats d'esbarjo.

—Dictamen sobre adquisició d'un diccionari de la llengua catalana, mobiliari, taules per el públic i plans de reforma de oficines municipals.

—Dictamen agraint a l'Associació d'Arquitectes de Catalunya el seu interès per la conservació de les riqueses artístiques i històriques de la ciutat.

Anís L'ALIGA

Licor DRINKGOD

Fill de

NICOLAU REGAS

(Tots aquests dictamens son aprovats).

—El cap de la Guàrdia Urbana vol canviar quatre armes curtes de foc per estar inservibles i ésser d'un calibre inferior al reglamentari. Demana s'adquireixin quatre pistoles «Star» de 7'65 de calibre.

El Sr. TOMAS. — Assenyala l'inutilitat de les armes. Aquestes quatre inservibles—diu—s'han fet velles de portar-les a la butxaca. Creu que seria més convenient donar-los-hi *porres* de cautxú i estalviar-se les 300 pessetes que costen.

(El Sr. Vidal senyala el Sr. Pascual, riu i sembla dir-li: «Contesteu-li vos!»... El Sr. Vidal calla i torna a seure mefistòlicament, però es repensa i demana la paraula).

El Sr. VIDAL.—Per dir al senyor Tomàs—diu—que no és un *gasto* de tres centes o quatre centes pessetes el que caldria fer, sino de 220. En quan a lo de les *porres* diu que no és pas qüestió de que uns vagin amb pistoles i els altres sense... o tots o ningú!

El Sr. TOMAS.—Jo he dit tres centes pessetes perquè pel juny passat s'en adquiriren per 1500.

El Sr. VIDAL.—Però aleshores s'adquiriren fundes, municions i altres coses. Ara ja tenen les municions i no s'en tindran de comprar.

El Sr. TOMAS.—Però...

El Sr. VIDAL.—(enèrgic). I té de tenir en compte el Sr. Tomàs que es compren a la casa que surten en millors condicions!

El Sr. TOMAS.—Però si no serviran mai!

El PRESIDENT.—Millor!

El Sr. VIDAL.—Millor!

El Sr. BUSQUETS.—Millor!

Rebosteria PRATDESAVA-Plaça de la República, 9

El «CORO DE VIRGENES». — Millor!

El Sr. VIDAL. —(Repeteix). Millor que no tinguin de servir mail Però... i si tenien de servir!?

El Sr. BONMATI. —Per mi, no tinc cap inconvenient que es desarmen tots!

El PRESIDENT. —No creu en el desarmament perquè pot arribar el cas de que els municipals hagin d'obrar en defensa pròpia. Es tracta d'una guàrdia pública i tenen d'estar preparats per la defensa. Tenen d'anar tots iguals... no estaria bé— diu—que uns portessin gorra i altres espartenyas.

El Sr. TOMAS. —Creu que alguns,

els més vells, podrien prescindir-ne de l'arma.

El PRESIDENT. —Jo crec que tots tenen d'anar iguals.

El Sr. BUSQUETS NORAT. —Crec que si, que tots tenen d'anar iguals i portar pistola per *sentar* el principi d'autoritat.

—Hi ha un breu debat sobre la representació de l'Ajuntament a les comissions pro-casa del nen.

PRECS I PREGUNTES

El Sr. TOMAS. —Diu que és sabut que els carros de transport de carns no són de l'Ajuntament, sino de particulars, però sí que és de l'Ajuntament la missió de vetllar per la pulcritud del servei. Els mossos

de transports de carns porten unes bates tan brutes que s'hi podria ras-car amb un gabinet.

El Sr. VIDAL. —(Que sempre està d'«acord» amb el seu entranyable amic Sr. Tomàs, aquesta vegada no ha volgut trencar la tradició i per palesar novament la seva identificació amb el cap de la minoria regionalista, diu:)

Demano la paraula per a dir al Sr. Tomàs que aquests homes es canvien la roba cada dia. ¡No poden pas canviar-se-la a cada casa que van!

I com que això s'embolica, el senyor Palol talla el debat i dona per acabada la sessió. Son dos quarts de nou...

LES ENQUESTES DE «REFLEX»

EL SENYOR

Albert de Quintana de Leon

Opina...

Preguntàvem:

Us solidaritzeu amb l'adhesió del «Centre d'Unió Republicana» i del Partit Federal Nacionalista a l'Esquerra de Catalunya?

Contesto amb molt de gust la vostra enquesta i us prego de perdonar-me el retraç involuntari en fer-ho, que es justifica per la meua perllongada estància a Madrid.

I.—Hi ha un fet anterior a l'adhesió del «Centre d'Unió Republicana» a «E. R. de C.», i és la meua adhesió personal al partit, que tingué lloc abans d'obrir-se el període electoral per a les Corts Constituents. Vaig donar-la llealment per entendre que «E. R. de C.» era la disciplina política que, sota el guiatge de Macià, millor podia, en el període post-revolucionari, endagar les energies del nacionalisme liberal a Catalunya.

II.—L'Esquerra Republicana de

Catalunya té un programa d'extraordinària semblança amb els radical-socialistes francesos. El crec, doncs, el més adient a la meua personal concepció de la política. Crec, altrament, que en la E. R. de C. hi ha un criteri d'honestedat i cada cop una millor disciplina. Si els èxits de l'Esquerra no són majors doneu-ne la culpa a les dificultats ambients no a la manca de voluntat dels homes ni a la manca d'encert de les idees. Penseu, però, el que vol dir governar després de vuit anys de dictadura i en període revolucionari!

L'Esquerra Republicana de Catalunya ha d'ésser per molt de temps el partit que governi Catalunya si sab

ésser un partit essencialment català i no cau en el vici de reduir-se a un partit barceloní. Per això cal que els republicans catalans que es sentin capaços de defensar i sobretot de practicar un ideari polític com el de E. R. de C. no es desentenguin de la llur responsabilitat i de la llur missió històrica en bé de la República i de Catalunya. Davant l'enorme poixança de l'Esquerra hi han, ben clares, dues posicions: combatre-la amb un criteri d'eixorc negativisme o bé donar-li un màxim d'energia i activitat per tal d'influir en les seves futures orientacions... Jo crec que aquesta darrera és la posició més encertada i, modestament, em dispo a seguir-la.

Tintoreria "Els Mil Colors" d'ANTONI GÜELL

LA MÉS RAPIDA EN L'ENTREGA DELS ENCARRECS ENCOMANATS

CASA CENTRAL: Rambla Llibertat, 3

GIRONA

CASA REXACH

REBUDES LES NOVETATS EN LLANES I SEDES

Rambla de la Llibertat, 26

GIRONA

REPORTATGES DE «REFLEX»

Conversa amb el senyor Miquel Santaló

«Mans femenines podrien fer de la perspectiva de l'Onyar, una de les vistes més belles de Catalunya».- La seva dimissió com Alcalde.- La plaça mercat.- L'Estatut de Catalunya.- Reforma agrària.- El laïcisme a les escoles.- L'actitud agressiva de França.- «Estic segur de l'esplendor de la República sota la bandera tricolor».

—El Sr. Santaló?

—Sí senyor. Vol esperar uns moments?

Al cap d'uns moments:

—Vol passar?

Ens han introduït al despatx del senyor Santaló. Llibres, papers, la premsa del dia, correspondència. Santaló estava treballant.

—Ací em teniu—m'ha dit—dedicat a la recopilació d'assumptes urgents que exigeixen la meua atenció: Assumptes de l'alcaldia, unes quartel·les per «L'Opinió», altres per «La Humanitat»... Tinc de tornar a Madrid, però abans vull aprofitar dos o tres dies per posar al corrent alguns afers que tinc a Girona.

Ha escoltat amb atenció la pretensió que em guiava fins el seu despatx. Malgrat estar molt afònic, el Sr. Santaló amb amabilitat exquisida m'ha cantestat a les meves preguntes. Ha fet un elogi de l'actuació del nostre setmanari. «Es un periòdic simpàtic i vibrant». Ens ha parlat d'un dibuix publicat per REFLEX en la que juntament amb ell, hi ha els senyors Azaña i Macià dibuixat damunt una portada de la Gasetta de Madrid; ha remarcat l'originalitat de la caricatura. Hem parlat de política general i local, de qüestions urbanístiques d'interès per la nostra ciutat. També hem parlat de qüestions municipals!... però, estimat lector, en aquest cas sembla que l'interviuat he estat jo, ja que he tingut de dir a l'amable interlocutor les raons que té REFLEX per creure que Santaló, en aquests moments té motius poderosos per no deixar la primera vara del nostre Ajuntament.

Hem començat la *interview*:

El vostre juí sobre la política municipal gironina...

—La política municipal de Girona, té una qualitat remarcable: la diàfanitat. Inspirada fidelment en el programa donat des de l'oposició, tendeix a augmentar l'haver moral i material de la Ciutat per tal de satis-

fer afans justos i nobles de la generació present i preparar una vida millor a les generacions futures. Seguint aquesta trajectòria arribarem fins allà on on sigui possible.

—I de política urbanística?

—Caldria que la premsa creés un estat d'opinió favorable a l'embelliment del riu Onyar. A voltes, -ha dit- a l'anar en el tren en direcció a Figueres contemplo l'aspecte de l'Onyar. Si totes aquelles cases tinguessin les seves façanes polides!... Si totes aquelles façanes fossin blanques i unes mans femenines cuidessin de que a cada finestra o galeria hi haguessin uns clavells, uns geranis o uns rosers que donessin color a aquell lloc de lluminositat única, tindriem dins la nostra ciutat un dels espectacles més bells de Catalunya. A la tardor podrien haver-hi en aquelles mateixes finestres flors del temps que fins mitjans novembre les embellissin... El problema de l'Onyar és un problema de ciutadania. Tot el que pugui fer jo a l'alcaldia, un ban i un altre ban, unes notes a la premsa o un acord o dos de l'ajuntament seran sempre lletra morta si no es pot fer que el poble de Girona, sentint pregonament la necessitat d'una solució col·labori amb les autoritats en el sentit que ja us he dit.

—I les fàbriques de ciment?

—Ja me'n ocupo d'aquest afer: podeu creure-ho.

—En quant a millores ciutadanes encara hi ha tasca a fer. No és cert?

—Sí, ha contestat el senyor Santaló, ara que està afermada la sobirania civil en totes les relacions de l'ajuntament, avançades les construccions dels grups escolars de la Mercè i Sant Pere; obertes les escoles laiques del barri del Pont Major; arrassat l'obstacle dels baluards; resolt l'aixampli de la Rambla Verdguer i altres millors d'urbanització es va, ara, a base del nou pressupost, a la realització de les obres de l'escorxa-

dor, da l'afermat de la Ronda F. Puig i altres de l'eixampli, a la construcció de la casa del nen, a l'estudi de les aigües potables, a l'organització de l'Escola d'Orientació professional i a implantar millores en ordre al treball i a la beneficència.

—I de la plaça mercat; podeu dir-nos quelcom?

—També s'estudia la manera de resoldre aquest problema de la plaça mercat així com també el del mercat de bestiar en forma que sigui per Girona una millora urbana, una garantia sanitària i un factor d'increment dels mercats.

—Permeteu-me una pregunta... encara que sigui indiscreta. Són certs els rumors sobre una possible dimissió vostre com Alcalde?

—Voleu dir la nostra actitud com Alcalde...? Doncs, complir el nostre deure. No podem posar fre a les fantasies sobre una possible dimissió. No descuidem mai la limitació de la sobirania personal amb el que fa referència a càrrecs de representació popular.

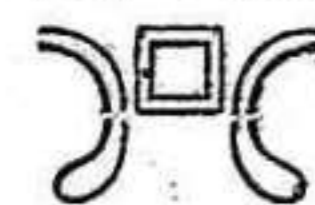
CATALUNYA I LA REPÚBLICA

No he volgut que el reportatge es limités a qüestions d'ordre polític local. He cregut interessant saber l'opinió d'un representant de Catalunya a les Corts Constituents sobre l'estat actual de les relacions del nostre po-

Dr. Bosch Masgrau

Especialista

Cor i Pulmons

Plaça de l'Oli, 2 pral.

ble amb la República. Heus ací el que m'ha dit el diputat a Corts per Girona:

—La Constitució va fer-se tenint present el fet de la personalitat de Catalunya. Aquesta voluntat no té obstacles en la Constitució i per això estem segurs de l'aprovació de l'Estatut. Finida la tasca dels tècnics d'Hisenda, la Comissió d'Estatuts acabarà ràpidament la seva tasca i el dictamen serà llegit tot seguit a la Cambra. No creiem que la discussió duri més enllà del mes d'abril.

—Les lleis complementàries de la Constitució; abasten, també, Catalunya?

—Les lleis complementàries de la Constitució, s'inspiren, com ella mateixa, en tota l'extensió geogràfica de la República i així els seus afectes se senten a tot arreu en una forma o altre. En el projecte de reforma agrària, per exemple, tothom haurà vist que la seva darrera Base s'ha redactat de cara a Catalunya i als països de minifundi per tal d'assegurar la independència del pagès i evitar l'imperi de capricis, arbitriarietats i explotacions abusives. Fins certes mides excepcionals com les dictades per l'atur forçós a Andalusia, s'han sentit ací amb una intensificació de la feina en indústries com les de filats i teixits...

—I en quant a l'obra de l'ensenyament...?

—El què us dic—ni ha contestat—és més clar en l'obra de l'ensenyament, la més cabdal a juí nostre. S'ha refermat el principi de gratuïtat i s'ha establert el laïcisme com a garantia de la llibertat de consciència de l'infant; s'han creat més escoles; s'ha iniciat l'escola única. «No s'ha pogut més!», diuen; nosaltres opinem que podia fer-se més i creiem que mentre això no arribi, la República no aconseguirà el tipus mig del ciutadà preparat per interessar-se per les grans qüestions nacionals i internacionals.

—L'escola, la considereu la casa espiritual del poble?

—L'escola—ni ha dit—ha d'ésser, sobretot, en el medi rural, la verdadera casa del poble per l'exaltació de tota la vida espiritual col·lectiva mitjançant el cine, la ràdio, les missions pedagògiques....

L'escola ha d'assegurar el ple des-

envolupament de la vocació de cada ú.

Política exterior de la República

—Què opineu del «paper» espanyol a l'estranger després del 14 d'abril de 1937?

—Dues vegades s'ha fet sentir la veu de la República en el cenacle internacional de Ginebra. Tothom haurà copsat l'independència d'aquesta veu i el respecte amb què ha estat escoltada.

—I en quant a les relacions culturals i econòmiques amb l'exterior?

—En quant a les relacions culturals i econòmiques amb l'estranger us diré que és evident la major extensió de les primeres. En les segones cal esmentar i doldre l'actitud agressiva de França atacant l'exportació de suro elaborat, del vi, del peix, de les verdures... Coneixem la gestió decidida del Ministre d'Agricultura, però no volem ésser indiscrets...

—I els altre països?

—Contrasten amb l'actitud francament hostil de França. Subratllarem,

com a compensació d'aquesta actitud francesa, la bona disposició de Portugal, Bèlgica, Grècia i altres països que corresponen gentilment a dalers de pau i de convivència de la República.

—I com a punt final d'aquesta conversa, no podeu dir-me alguna cosa?

—Sí, amic; us diré que estic segur de l'esplendor pròxim de la vida d'Espanya en ordre a llibertats i riquesa sota la bandera tricolor.

* * *

No he volgut molestar més al senyor Santaló: Una encaixada franca i cordial. M'ha acompanyat fins a la porta. Allí m'ha despedit amb una altra encaixada no sense recomenar-me abans que vigiléssim pels interessos de Girona.

—Adeu-siau; desitjo molts èxits a «Reflex»... Cuideu-vos, sobretot, dels interessos de Girona.

El senyor Santaló és un sentimental

ALEGRÍ

Sr. Governador:

El ciutadà Benet Armangué en atenta lletra ens denúncia l'existència del joc en un local de Girona.

Tenim la lletra, senyor Governador, degudament signada, a la vostra disposició.

Dels tradicionalistes, senyor Governador Civil de la Província, el què més admirem és la seva valentia per sostenir una veritat. Si un tradicionalista de cor us dóna paraula de que una cosa és certa, podeu creure-la sense cap mena de reserva. Doncs bé: us invitem a què pregunteu a un afiliat al partit tradicionalista de Girona si en el decurs del discurs pronunciat per donya Urraca van donar-se crits subversius.

Sorprès quedareu al veure com REFLEX no fa «falses denúncies».

En el proper número, publicarem un interessantíssim article del nostre volgut amic i col·laborador LLUÍS JOVER

L'INSTINT D'AGREDIR

En recomanem la lectura

CASA DE MENJARS I BEGUDES

A C A N R I G A UBerenars econòmics.—Cafès i licors de totes classes
Carrer de la Cort-Real, 4

GIRONA

NARCÍS FIGUERAS I REXACH

Metge cirurgia

HORES DE CONSULTA:

Matí de 11 a 1

Tarda de 4 a 6

DISSABTES, DIUMENGES I DIES
FESTIUS de 10 a 1

RAMBLA LLIBERTAT, 26, 1.er

Esports

Un tècnic esportiu, bon amic nostre per cert, ens prega d'inserir-li la crònica del partit IRUN-GIRONA jugat el passat diumenge a vista Alegre. Els nostres llegidors podran veure que la crònica en qüestió està feta en castellà. Preguem als mateixos vulguin perdonar la nostra atenció al comunicant, al qual complimentem per AQUESTA SOLA VEGADA, confiant amb la benevolència i el bon sentit dels que compren REFLEX.

(N. de la R.)

DEL PARTIDO "UNION CLUB DE IRUN=GIRONA F. C.

¿Que dirán en Irún del empate? Esta es la pregunta que se hace nuestro aficionado. Y los de allá dicen: «Nada, no tiene importancia, no vale la pena. Fué un partido de Fiesta Mayor». Y no pasará de ahí. Claro ¿que han de decir después de tener a un Español a raya durante todo el partido jugado en Casa Rabia y en el que se ventilaban dos puntos y después de su empate con el probable campeón de España? Les sobra argumento para rato. Es aquello de la relatividad. En cambio en nuestra comarca, en toda la provincia y hasta en Cataluña ha sido tema obligado

CRISTALLERIA
VAIXELLA
ARTICLES per a REGAL

Casa Gruartmoner

Carrer de Sta. Clara—Girona

en las peñas futbolísticas nuestro empate con un equipo de primera fila y más por tratarse del Irún por su historial y sus grandes simpatías. Y así son las cosas. A nuestro público poco le importa si el castigo impuesto al club irundarra, como a su centro medio Gamborena, es justo o no lo es. De la misma manera ¿que interés le ha de llamar al público de allá que su equipo empate con otro de la segunda categoría? Pero al cronista poco le importa lo que en la otra capital fronteriza se comente de nosotros y únicamente lo que quiere traspasar al papel es el brillante empate obtenido con todo merecimiento por nuestros jugadores.

Hay en todos los deportes un factor esencial; la voluntad. Hela ahí. Por ella, el domingo, nuestros muchachos, supliendo la diferencia de técnica, aguantaron y hasta en algunos momentos se impusieron a los vascos. ¿Que estos también pusieron interés en mejorar el resultado? Verdad es ello; pero no es la misma voluntad obsesionante que domina al inferior técnicamente. El que ha pisado las pistas balompédicas conoce y distingue esas dos voluntades. El maestro fía a su técnica su voluntad mientras que el inferior en su voluntad fía su corazón. La del primero es una voluntad individual, que no trasciende y la del segundo es la voluntad al servicio de unos colores, de un Club, de una Ciudad.

Agradó mucho del partido el tren siempre vivo a que se emplearon los veintidós jugadores. Cuantos aficionados quisieron admirar el juego del equipo visitante no salieron defraudados.

Hemos de confesar que al Irún no supimos verle el juego clásico de los equipos del Norte. En esta ocasión nos ha parecido diferir esencialmente de aquel, para semejarse mucho al catalán. Un servicio de centro-medio a interiores y centro delantero impecable. RENE-PETIT. Algo simbólico. Todo un deportista. Hay que verle como domina todavía en el centro del terreno. Para cuando este hombre de-

je los campos del pelotón redondo habrá que ser España entera quien le rinda el homenaje. El nuestro de ahora es sincerísimo. Hemos empezado por el corazón y cerebro del equipo vasco. Emery, también suena algo lejano. Aquí hizo bueno y malo. Se le ve portero. En la zaga cumplió mejor el suplente de Alza que el titular Mancisidor. Buen par. A un nivel inferior del centro estuvieron los medios alas que a duras penas podían con el entusiasmo y la juventud de nuestros extremos. Y el quinteto de ataque, algo descohesionado por la ausencia de algún titular, solo tuvo en Elicegui un elemento de cuidado por su facilidad en el tiro y su rapidez.

De nuestro once todos sin excepción merecen nuestro elogio por su voluntad. Si fallaba uno estaba el compañero para ayudarlo. Si flaqueaba su voluntad el otro le inyectaba la necesaria y así terminaron el partido, cansados, jadeantes, satisfechos pero no rendidos, ni agotados. Y el fútbol quiere esto. Ardor. Y el público lo desear

Nuestro portero también suena a lejano, pero no un eco. Es una realidad. Quizá hoy PUIG, sea en su sitio nuestro jugador más completo. La defensa después de una primera parte insegura se afirmó en la segunda confirmándonos la gran clase de ORRIOLS. MARTINEZ tiene juventud y cualidades envidiables. Se le puede sacar jugo. Se completaron magníficamente. ALTÉS, COMAS, XIBECAS fueron por este orden de méritos. Nuestro centro-medio tiene mucho juego, conoce bastante el juego, sirve regular, bastante aceptablemente y es de una voluntad inquebrantable. No es todavía hoy una realidad, pero sí es algo más que una esperanza. Démosle partidos y él solo andará. FLAVIÁ y FERRER dos extremos técnicamente opuestos. El primero es el tipo de juego central europeo. Regate a cuerpo y centro medio, así como servicio a su interior. No estuvo acertado centrando y mejor vigilado que Ferrer, no lució lo que puede y sabe, si bien en este

CAMP D'ESPORTS DE VISTA ALEGRE

Extraordinari partit de futbol per diumenge, dia 3 d'abril,
a les 3'30 de la tarda

COFA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Júpiter, C. D. - Girona, F. C.

PRIMERS EQUIPS COMPLERTS—ARBITRE COL·LEGIAT

sitio no podrá nunca lucir como en su verdadero de medio ala. Otro día haremos un comentario sobre este particular. El otro extremo Ferrer, juego del Norte, bullicioso, rápido, movido y agilísimo. con pases al centro, largos y poco precisos, pero alma, mucha alma. Fué un gran elemento en este partido... Dos interiores, dos técnicas diferenciadas lo mismo que las alas delanteras. ESCUDER, también él, aunque joven evoca otros tiempos. ¡Cuanto juega este muchacho! ¡Y cuanto hace jugar! Se le ha querido discutir. ¡Que vanidad! Escuder es el cerebro de nuestro onze. El día que deje de jugar, habremos perdido uno de los dos pies, en que se basamenta nuestro conjunto. PUEYO. A éste no le habíamos visto. Es atolondrado, tan atolondrado como voluntarioso. No queremos juzgarlo por este solo partido. Quizá bien llevado, sea elemento destacado de nuestro onze. Llegará o no llegará. Ya decimos que nos reservamos nuestro parecer hasta ver otras actuaciones. Y dejamos para el final lo más discutido de nuestro equipo. El delantero centro. Es ia segunda vez que lo vemos actuar y nos afirmamos más en nuestro primer juicio. Mucha voluntad y... nada más. Examinemos bien. ¿Cuáles son las principales condiciones que debe tener un eje delantero? Cerebro para adivinar la jugada y rapidez de concepción, facilidad de tiro con ambos piés, empuje, dominio del juego por alto y buena arrancada (esprintar). Se puede descartar la primera condición. Nos atrevemos a señalarlo. Su tiro, sólo con un pié, tampoco es ni fino ni peligroso. Tampoco es buen esprinter, es más bien pesado. Juega algo de cabeza, aunque no nada de particular y sí tiene mucho empuje. ¿Y con ésto lo tiene todo? No creemos que ésto le baste. El «Girona», en el plan de mejora de equipo, con

ilusiones de cierta categoría, debe buscar otro eje. Dificilmente llegará a dar un rendimiento en armonía con el resto de los jugadores. Y lo decimos con toda sinceridad y sin ánimo de molestar en lo más mínimo a tan valiente como entusiasta jugador. Por ese amor propio de jugador, merece todos nuestros elogios.

Remarcaremos nuestro parecer en esta forma porque como hemos tenido ocasión de tratar a muchas directivas de futbol, nos hemos puesto de cara a la realidad y esta nos enseña que en la inclusión de un elemento en un equipo influye tanta o más que el provecho que rinda, el llevar la contraria por vanidad o altanería.

Téngase en cuenta de fiar los éxitos tanto a los jugadores o los aciertos de los directivos

SADIA

Xafarderies Polítiques

ES DIU.....

...que Vidal no pot veure ni l'ombra de Tomàs.

* * *

...que Tomàs, per no ésser menys, el correspon.

* * *

...que no seria res d'estranyar que en una sessió determinada els dos passessin més enllà de les paraules.

* * *

...que seria de lamentar que les pistoles que es volen adquirir pels municipals servissin per un duel entre l'home del Centre Republicà i el de la Lliga.

* * *

...que el Partit Nacionalista Català a les comarques gironines editarà, pel seu compte, un diari netament re-

publicà que respongui a les necessitats del dia i a l'ideari del partit.

* * *

...que, per fi, han vist que «El Autonomista» ho era tot, menys un diari d'esquerra republicana.

* * *

...que Rahola sabotejarà el projecte tot el que pugui ja que això representarà el fi del «diario republicano de avisos y noticias».

* * *

...que el que ha obert els ulls a la gent del carrer del Carme, ha estat l'assabentar-se que Rahola, quan l'aparició del decret d'expulsió del jesuïtes, censurava totes les notes que els redactors feien aprovant la conducta del Govern.

* * *

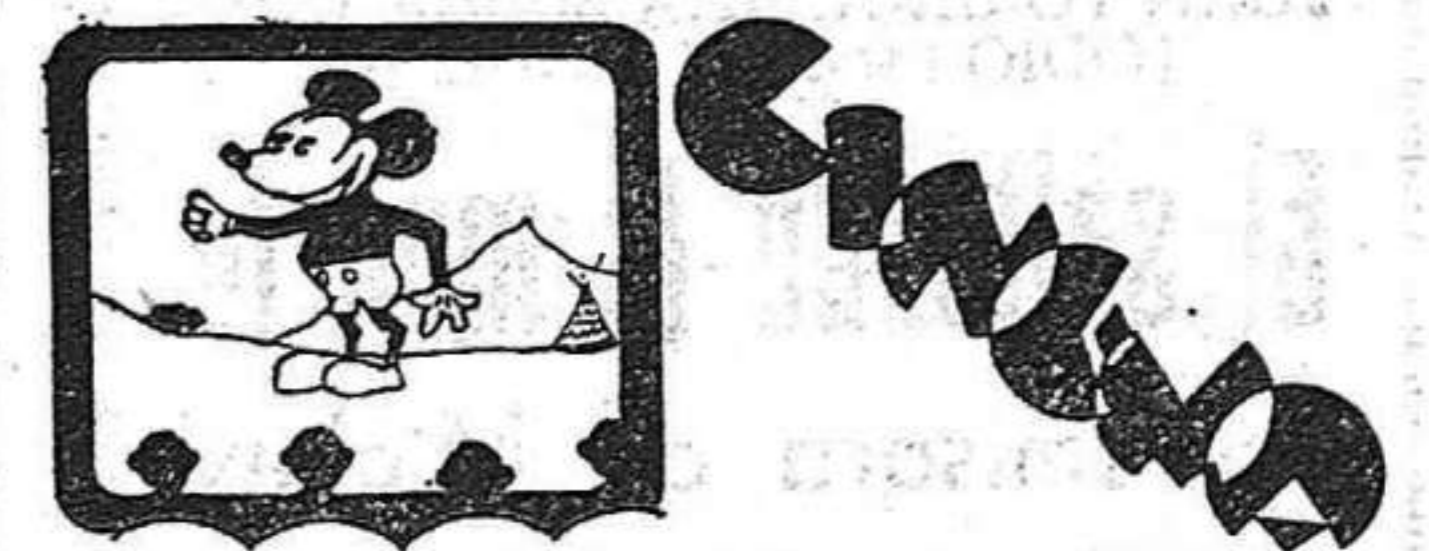
...que víctimes i testimonis del fet foren el senyor Moyrón, a qui li fou censurat un «Ripio» jesuïtic, i el senyor M. Tolosà Surroca que no veié publicat un seu article sobre el problema aleshores d'actualitat a Espanya.

* * *

...que Rahola ignora que això ho sàpiguen la gent del carrer del Carme i fa els treballs perquè la lluminosa vida del partit vagi per terra.

* * *

...que no lograrà res del que intenta ja que hi ha qui està disposat a discutir públicament, en plena reunió al Centre Republicà, la personalitat periodística de Rahola i les idees republicanes de «El Autonomista».

Gran-Via

«ERAN TRECE» El títol bastant suggestiu per cert, d'aquest film, ens féu pensar en les novel·les de Conan-Doyle i Sax Rhomer. Aquest fou el nostre pensament, però no creiem que Joan Torenà un gran dramàtic, tingués un paper tan insignificant i menys que es presentés en un film que no es pot comparar a «El valiente», i a «El impostor» tan magníficament interpretats pel gran actor.

«Eran trece» és un film políciac i misteriós; tan misteriós que n'és massa.

Una agència de viatges té al seu

càrrec tretze persones que donen la volta al món. A Londres un dels turistes és assassinat d'una forma misteriosa. Scotland Yard es posa en moviment i ací es pot dir que comença la trama de la pel·lícula.

Continuen el viatge els que resten i a Niza en cauen dos més i la policia sense haver esbrinat res.

Després una sèrie de proves s'acumulen al cim d'alguns dels turistes de tal forma, que és inútil que l'espectador es trenqui el cap per descobrir el vertader criminal.

Els actors sortint-se de llurs papers fan tot el possible perquè la pel·lícula sigui més intrincada, si això pot ésser.

I en Joan Torena com si no hi fos; el seu paper està aplegat al d'un comparsa qualsevol.

En resum «Eran Trece» és una pel·lícula que a vegades es fa interessant i de tant en tant, aburrida.

«La emisora de Mickey», pel·lícula de dibuixos, una de les millors que em vist. El dibuixant ens deixa entreveure la seva gran qualitat i una gràcia

Cinema "Gran-Via"

Local predilecte de les famílies distingides

DISSABTE I DIUMENGE

Eran Trece

Film interessantíssim parlat en espanyol, interpretat per MANUEL ARBO, JUAN TORENA, ANA MARIA CUSTODIO i RAOUL ROULIEU

El salto de la muerte

La emisora de Mickey
NOTICIARI SONOR

finca que manté al espectador en una contínua hilaritat.

Ego

Teatre Albèniz

«LA FUERZA DEL BLUFF» «¡Quin film més simpàtic!». Heus ací el que sentirem dir a algún espectador durant la projecció de la pel·lícula. Vertaderament aquesta expressió, sense reflectir exactament el nostre pensament sobre la cinta, trobem que s'acosta a la realitat. Es un film quina simpatia supleix la manca de tècnica en que s'ha realitzat.... No hi ha

prou espai, i tenim de parlar del plat fort programa. Deixem, doncs, aquesta «Fuerza del bluff» i passem a donar l'opinió sincera sobre

«EL DOCTOR FRANKENSTEIN». Es tracta d'una producció «Universal» en la que no sabem si remarcar més la fotografia, la tècnica o l'interpretació. Si extraordinària i magistral és l'una, encara més ho és l'altra i l'altra!.... Però, ja ha sortit el «però»!, es un film de gust dubtós.

Si la «Universal» pretengué per esfereir al públic donant-li una obra que l'impresionés, ho aconseguí a bastament.

Les primeres escenes, sobretot, la d'un enterrament amb immediat furt del cadàver, impresionen l'espectador d'esperit flac de tal manera que aquelles imatges es mantenen vives en l'imaginació en els decurs de tota la producció.

L'artista Boris Karloff que interpreta el paper de *monstre* és un colós de la caracterització i féu esfereir a moltes de les dones que assistiren a la sessió.

Enc que sigui, però, per una sola vegada és interessant veure el matrimoni de tres elements (direcció, fotografia i interpretació) per obtenir una pel·lícula que «*faci agafar por*».

VERITAS

Teatre Albèniz

EL MILLOR LOCAL DE GIRONA

Avui dissabte, 2 i demà diumenge, 3

Extraordinari programa de cinema

La fuerza del bluff

L'esperat film

El Dr. Frankenstein

autor del Monstre

vos farà veure com dona la vida a un monstre per ell creat.

Feria Regional

dibuixos animats i

NOTICIARIO FOX

explicat en castellà

Coliseu Imperial

«BEN-HUR» Ja ha tornat el gran i inoblidable film de Fred Niblo!... «Ben-Hur» ha tornat rejuenit. Al Tívoli, de Barcelona, ens fou permès veure la versió sonora del film del gran director.

«Ben-Hur» ha sortit guanyant!.... Quantes i quantes escenes no en surten millorades amb l'adaptació sonora de la *pel·lícula eterna*. La partitura, per tots conceptes exquisida, de Ben-Hur, la presentació no superada en cap més pel·lícula de les que hem vist des que Ben-Hur va arribar-nos per primera vegada, la interpretació magistral d'en Ramon Novarro, el valor artístic del film, el misticisme de moltes escenes (les de Jesús a qui en cap moment no se li veuen les faccions però en que es veu la seva presència), aquell gran circ, aquelles batalles navals.... Qui no ho recorda!

Aneu a veure «Ben-Hur» encara que només sigui per comparar la tècnica de fa quatre anys amb la d'avui.

Cal tenir present que *direcció, presentació, interpretació, no és tècnica*.

En quatre anys la «tècnica» del cinema ha avançat molt, tant que no en trobem gens en «Ben-Hur».

Tècnicament riques ho són; per exemple, «Romanza Sentimental», «M», «Ordenes Secretas», «Fatali-

Coliseu Imperial

AVUI I DEMA

ADAPTACIO SONORA DE

BEN-HUR BEN-HUR BEN-HUR

La pel·lícula eterna. El film de tots els temps

Completarà el programa

DESCONCIERTO MATRIMONIAL

Noticiario Fox

i la pel·lícula de

DIBUIXOS ANIMATS

dad»... «El Camino de la Vida», etc. En «Ben-Hur» aquesta tècnica no existeix enlloc però hi veiem la suntuositat de la presentació, la riquesa artística dels asesors de l'obra i un gran devassall de dòllars que serví per muntar el film que marcà el fi d'una etapa del cinema....

....«Amanecer», de Murnau, senyalà el començament de l'època actual, la del domini de la *tècnica* damunt la suntuositat de presentació.

HERKHO

BOLVES

Ha aparegut «El Radical» òrgan del *Centro Republicano Radical Autonomista* de can Norat.

Corresponem atentament a la seva salutació encara que la nostra catalanitat no sigui la «*nuestra catalanidad*» de què parlen en un article.

Ah... I poden estar segurs els col·legues de «El Radical» que si bé ens trobaran enfront alguna vegada, serem sempre per a ells uns companys de premsa que sabrem complir sempre fent honor els deures que imposa la decència i el companyerisme.

«Reflex» no és «El Autonomista»!

* * *

El passat dilluns va celebrar-se un homenatge a la vellesa. Col·laboraren a l'acte la Caixa de Pensions i l'Ajuntament els quals ofrenaren vuit llibretes individuals a tants altres vellets d'aquesta Ciutat. Els homenatjats tindran un passant d'una pesseta diària fins que llur vida sigui estingida. Fou una festa simpàtica en tots els seus aspectes.

* * *

Ens han preguntat perquè no anem al Centre Republicà. Contestem: Sentim política, fem política i vivim per la política. Allí sols hi assistim quan es fa política. Per fer la manilla, jugar al canari o al cau, ja en tenim prou amb els nombrosos cafès i bars que hi han a Girona.

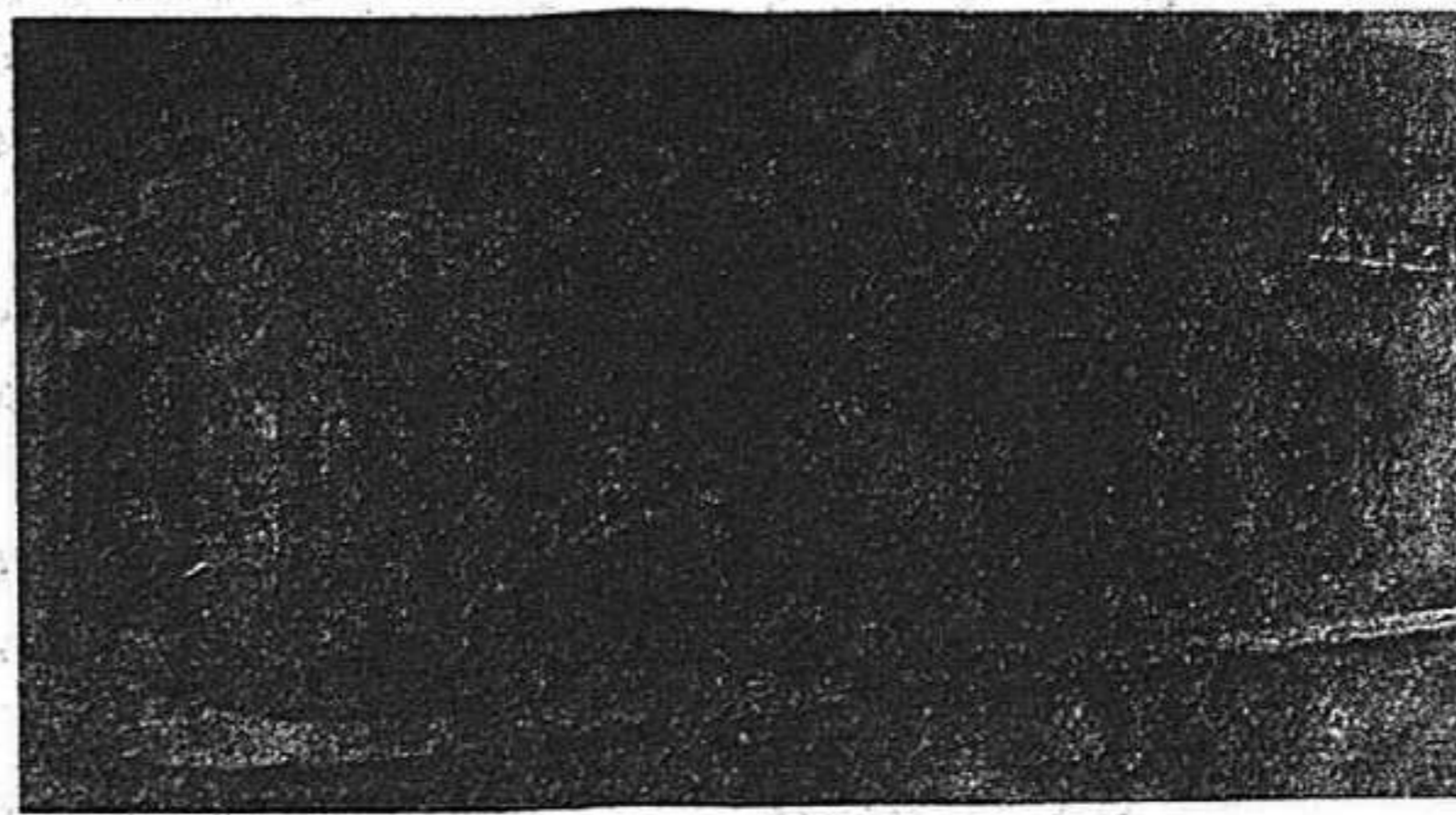
* * *

Els radicals han demanat a l'Ajuntament el saló de platea del Teatre Municipal per fer un àpat al seu cap.

Per tenir al corrent als nostres llegidors esperem que podrem assistir a l'acte on el «caudillo» farà una nova prova de la seva oratòria.

* * *

Pasqual ja actua, ja sent dintre seu l'ansia de remoure la vida política del casal del carrer del Carme. Una sèrie de conferències estan anunciades i

Les persones de bon gust es serveixen de la

Fotografia

“ **L U X** ”

per casaments, grups de família, Comunions i per tot el que es necessiti

PLAÇA DEL OLI, NÚM. 1

Secció especial per aficionats. — Entrega ràpida. — Treball perfecte

PREUS INCOMPATIBLES

INSTRUCCIONS GRATUITES ALS BONS CLIENTS

esperem que l'èxit de les mateixes seran un esperó per a seguir la tasca que el nou president d'aquella casa s'ha imposat.

* * *

Una comissió de les dames *afanosas* i *sedientas*, no es cansa de recórrer la ciutat, pis per pis i porta per porta, per tal de conquerir la voluntat electoral de les dones.

Amb això, pot passar que, quan els partits esquerrans vulguin desplaçar llurs activitats electorals, la reacció tingui més de la meitat de la feina feta.

No val a badar, homes de la República!

* * *

Una de les coses que ens ha sorprès bastant en la diada del dijous Sant, ha estat l'actitud abstencionista de les empreses de cine, que tot i estant en República democràtica, mantingueren la costum tradicional de tenir tancades les portes, fent-nos passar, així, un dia... també tradicional, però d'aquells de l'edat de pedra.

I encara diran que no es respecta la religió!

* * *

D'interès pels fumadors:

A partir del dia primer del corrent mes d'abril, han quedat augmentats

els preus del tabac, en tota la seva extensió, és a dir, des de l'humil caliquenyo a l'orgullós *habano*, i des de la càndida paquetilla a l'expert i fastuós paquet extra-fi de 2'80.

Si l'Estat continua augmentant el preu del tabac, forçosament ens veurem obligats a anar a la recerca de *borilles*.

* * *

Es dona gairebé per segura, i dintre poc, la vinguda a aquesta ciutat del famós home polític Alexandre Lerroux, cabdill dels radicals, el qual es proposa donar un míting de caire polític.

Es diu, si un dels acompanyants de Lerroux serà el famosíssim Pic i Pon, l'home de les mil cares i dels 69 càrrecs.

* * *

Sembla que les prèdiques de «doña Urraca» fetes últimament a l'Amistat, van prenent un caire tot seriós; doncs, cada dia és més gros el nombre d'ensenyes de *solapa* que s'oviren per tots indrets, i que distingits jovincels de la flama... exhibeixen tot cofois.

Ja comprenem: allò del «tradicionalismo puro» actualment és més econòmic que no pas el tabac.

EXPRESS BAR

(LOCAL MUNTAT AMB TOT EL CONFORT MODERN)

SERVEI A LA CARTA

RAMBLA DE LA LLIBERTAT

GIRONA

ESTAMPES DEL TEMPS

L'Embut

Dijous de qualsevol dels anys 1900 transcorreguts.

Les deu de la nit.

Carriueig singular de sabates damunt la sorra dels empedrats.

Aparadors que llueixen estibes de caramels llampants.

Una plaça reduïda i oliosa, extrañament animada.

De sobte cinc benemèrits, cavalls engalanats, cinc pantalons blancs, dos galons vermells, tot plegat es posa en moviment.

Corredisses i algun crit!

—Però no s'espanti dona, que no ho veu que no fan res—i el bon ciutadà, una engruna esporuguit, posa damunt el palmell de la mà, un caramel despullat.

—Cavalls i cavallers enfilen una pujada...

Uns flabiols cançoners i uns tabals xatos i fondos els segueixen.

Un estandart i tot un grapat de jueus barbuts i encapotats atronen la plaça amb trucs acompassats. Surt la creu enfundada i surten també uns senyors enfundats de negre llustrós, amb unes atxes grogues, de punta roja flamejant.

—Més cap a la dreta— diu el que *guia* el primer misteri.

Ha sortit doncs la processó.

—Anem cap a la rambla?

—Va! Anem-hi.

I un grup s'esquitlla per un carreró i desemboca a la Rambla farcida, sadollada de gent, que bessa per les travessies i carrerons afluent.

No queda una cadira buida.

Amunt i avall fins al primer quiosc una, dues, tres, VINT o més voltes per la Rambla.

Es marca, es castiga i es fa goma.

A la fi brillen uns sabres al cap d'avall de l'Argenteria i poc a poc fent estació a cada pas, arriben també a la Rambla.

Baix els esperons els cavalls aparten la gernació. Xiscles! i nois que aprofiten l'estona, i és clar! noies que deixen aprofitar-la.

Els manàies fan l'estrella, l'home del penó està satisfet, aquell any els assaigs han reeixit.

Passen els *cacarutxus* greus, terriblement punxaguts, regalimant cera pamunt la sorra.

—És home—afirma un «graciós» al pas d'una besta que a la llarga es veu que és una senyora revinguda.

En passa una altra.

—És home—repeteix el «graciós».

Però ara hi entra el dubte.

—Es coneix amb les sabates, se les ha posat de taló baix i s'entrebanca, que no ho veus mussoll!

—Doncs si és dona hi ha passat Sant Josep.

Rialles...

—A mí m'han donat dos caramels però, no em fan goig.

Es discuteix i a la fi s'obren. Dos magnífics troços de fusta han aparegut.

Rialles..

Ha passat el dels hortelans, el dels sabaters i té, ara s'ha clayat el tercer misteri davant nostre.

El *guia* dissimula, sembla que a dintre riuen... i quan el misteri torna a *caminar* ha deixat damunt la sorra una humitat significativa.

Per sota el nas es dissimula una rialla.

Un fiscorn gomós *acompanya* dos instruments més, són poquets però sembla que hi ha avinença, (no es sent més que el fiscorn).

Passen misteris, i més misteris, cucurulles, cucurulles i cucurulles...

Hi ha un gran moviment entre el públic, la gent s'agenolla i una palma gran, brodada, es gronxa damunt el darrer misteri.

Uns calçotets blancs, uns guants d'igual color i unes pitreres vermelles li fan escolta.

Ram! patapam! Ram! patapam!...

Manàies moderns tanquen la processó, els fusells de cara a terra i un senyor enrabenat que porta sabre, es molesta perquè la gent *trenca* la formació per anar a l'embut.

L'embut és un troç del carrer Ciutadans, on s'hi agombola tot de jovent, amb la sana intenció de veure la processó com entra.

Al pas dels misteris esteu materialment premsat entre mig de cossos humans, sense ésser-vos possible de posar els peus a terra ni fer el més petit moviment. A estones teniu que aguantar algun altre peu damunt dels vostres.

En aquells moments l'embut té quelcom d'aquells polsosos embalats de festa major, té quelcom de les empentes per agafar el darrer tren a Sant Pol, té quelcom d'aquelles sessions de cinema de diumenge a dos

quarts de cinc, té quelcom d'aquelles sardanes d'istiu ballades en un carreró estret i de molt de trànsit.

L'aire és difícil, gotes de suor i de cera us enbruten els vestits.

Després d'una estona la cosa s'aclearix...

Moments més tard ja es respira i és possible de bellugar-se una mica.

A la fi de tot, el carrer queda desert totalment.

Arribeu a casa aplanat, els peus butits, compreneu l'enuig d'aquell senyor enrabenat que portava sabre i que no volia que se li trenqués la formació.

A l'endemà al calçar-vos les sabates, us recorden una placeta, un carreró, vint voltes per una Rambla farcida, però sobretot les carícies rebudes en aquest troç del carrer Ciutadans que no sabem qui va batejar-lo amb un nom tan simptomàtic com el d'EMBUT.

1932.— No podem, no volem creure que l'Embut, el nostre embut de tantes processons hagi pogut passar a la Història.

CRISPES

Tallers Gràfics de Salomó Marqués - Girona

EL VERMOUTH

“Branca”

és el millor

Dispositari a la província de Girona:

Joaquim Tordera

Para el lavado y desinfección de la ropa blanca

Exija Ud siempre la Legia Conejo

sin destapar, con su correspondiente cápsula y precinto